

Obsah

<i>Úvodní poznámky</i>	10
Poznámka k druhému vydání	11
Poznámka k třetímu vydání	11
Poznámka ke čtvrtému vydání	12
1. Co je to filosofie	13
1.1 Problémy	13
1.2 Svět, jsoucno a bytí	14
1.3 Předmět filosofie	16
1.3.1 Další filosofické disciplíny	19
1.4 Shrnutí (1)	20
2. Filosofie a problém bytí	21
2.1 Kosmologie	21
2.1.1 Problémy	21
2.1.2 Řecká přírodní filosofie	21
2.1.3 Co je kosmologie	23
2.1.4 Shrnutí (2.1)	23
2.2 Ontologie	24
2.2.1 Problémy	24
2.2.2 Pojem bytí	24
2.2.2.1 Eleaté	24
2.2.2.2 Atomisté	27
2.2.3 Východní filosofie	28
2.2.3.1 Indie	28
2.2.3.2 Čína	32
2.2.4 Shrnutí (2.2)	35
2.3 Metafyzika	36
2.3.1 Antika	36
2.3.1.1 Problémy	36
2.3.1.2 Platón	37
2.3.1.2.1 Novoplatonismus	39
2.3.1.2.2 Problémy	40
2.3.1.3 Aristotelés	41
2.3.1.3.1 Estetika	44

2.3.1.4	Co je metafyzika	45
2.3.1.5	Shrnutí	48
2.3.2	Středověk a novověk	49
2.3.2.1	Členění středověké metafyziky	49
2.3.2.2	Bytí ve středověké filosofii	49
2.3.2.3	Příroda, duše a Bůh	55
2.3.2.3.1	Metafyzická kosmologie	55
2.3.2.3.2	Metafyzická psychologie	57
2.3.2.3.3	Přirozená teologie	59
2.3.2.4	Dialektická metafyzika	64
2.3.2.4.1	Dialektická logika	65
2.3.2.5	Shrnutí (2.3.2)	66
2.3.3	Současnost	67
2.3.3.1	M. Heidegger	67
2.3.3.2	N. Hartmann	73
2.3.3.3	A. N. Whitehead	74
2.3.3.4	Kritika metafyzického myšlení	76
2.3.3.5	Rozdíl mezi evropským a východním myšlením	78
2.3.3.6	Shrnutí (2.3.3)	82
2.4	Shrnutí (2)	83

3. Filosofie a problém poznání 84

3.1	Problémy	84
3.1.1	Co je gnoseologie	85
3.2	Antické a středověké dědictví	86
3.2.1	Sofisté	86
3.2.2	Sókratés	87
3.2.2.1	Dialog	88
3.2.3	Doxa a epistémé	90
3.2.4	Logika	91
3.2.5	Kritická skepse	93
3.2.6	Poznání a víra	94
3.2.7	Shrnutí (3.2)	96
3.3	Obrat k subjektu	96
3.3.1	Souvislosti	96
3.3.1.1	Renesance	96
3.3.1.2	Reformace	97
3.3.1.3	Nominalismus	98
3.3.2	Problémy	99

3.3.2.1	Dvě roviny poznání	100
3.3.2.2	Indukce a dedukce	101
3.3.3	Empirismus	102
3.3.3.1	F. Bacon	102
3.3.3.2	J. Locke	103
3.3.3.3	Solipsismus	104
3.3.4	Racionalismus	105
3.3.4.1	R. Descartes	105
3.3.4.2	B. Spinoza a G. W. Leibniz	109
3.3.5	Shrnutí (3.3)	112
3.4	Kriticismus	113
3.4.1	Skepticismus D. Huma	113
3.4.1.1	Kauzalita	115
3.4.2	I. Kant	116
3.4.2.1	Problémy	116
3.4.2.2	Transcendentální filosofie	117
3.4.2.3	Novokantovství	124
3.4.3	Shrnutí (3.4)	124
3.5	Novodobá gnoseologie	125
3.5.1	Scientismus	125
3.5.1.1	Problémy	125
3.5.1.2	Pozitivismus	126
3.5.1.2.2	Sociologie	127
3.5.1.3	Novopozitivismus a filosofie přirozeného jazyka	128
3.5.1.3.1	Logický pozitivismus	129
3.5.1.3.2	Filosofie přirozeného jazyka	133
3.5.1.3.3	Pragmatický obrat ve filosofii jazyka	136
3.5.1.4	Strukturalismus	140
3.5.1.5	Shrnutí (3.5.1)	142
3.5.2	Antiscientistické směry	143
3.5.2.1	Problémy	143
3.5.2.2	Filosofie života – W. Dilthey	145
3.5.2.3	Intuitivismus H. Bergsona	146
3.5.2.4	Fenomenologie – E. Husserl	148
3.5.2.5	Současná filosofická hermeneutika	151
3.5.2.6	Shrnutí (3.5.2)	153
3.6	Teorie pravdy	154
3.7	Vědecké poznání	157
3.7.1	Metodologie věd	157
3.7.2	Třídění věd	158

3.7.3	Vývoj a úloha věd	159
3.7.3.1	T. Kuhn	159
3.7.3.2	Kritický racionalismus – K. Popper	161
3.8	Shrnutí (3)	163
4.	Filosofie a problém člověka	165
4.1	Problémy	165
4.2	Člověk jako subjekt	167
4.2.1	R. Descartes	167
4.2.2	I. Kant	167
4.2.3	Teorie společenské smlouvy	170
4.2.3.1	Liberalismus a socialismus	171
4.2.4	Shrnutí (4.2)	172
4.3	Člověk jako sebevědomí	173
4.3.1	Problémy	173
4.3.2	Německá klasická filosofie	173
4.3.2.1	J. G. Fichte	174
4.3.2.2	F. W. J. Schelling	174
4.3.2.3	G. W. F. Hegel	175
4.3.2.3.1	Filosofie dějin	178
4.3.3	Shrnutí (4.3)	178
4.4	Člověk jako předmětná bytost	179
4.4.1	Problémy	179
4.4.2	L. Feuerbach	179
4.4.3	K. Marx	180
4.4.3.1	Marxismus ve 20. století	182
4.4.3.1.1	Marxismus-leninismus	182
4.4.3.1.2	Frankfurtská škola	184
4.4.4	Shrnutí (4.4)	187
4.5	Člověk a vůle	188
4.5.1	Problémy	188
4.5.2	A. Schopenhauer	188
4.5.3	F. Nietzsche	189
4.5.4	Shrnutí (4.5)	190
4.6	Filosofie existence	191
4.6.1	Problémy	191
4.6.2	S. Kierkegaard	192
4.6.3	M. Heidegger	193
4.6.4	Existencialismus a filosofie dialogu	195

4.6.4.1	Problémy	195
4.6.4.2	A. Camus	195
4.6.4.3	J. P. Sartre	198
4.6.4.4	K. Jaspers	201
4.6.4.5	G. Marcel	204
4.6.4.6	M. Buber	206
4.6.4.7	E. Lévinas	207
4.6.5	Shrnutí (4.6)	209
4.7	Filosofická antropologie	210
4.7.1	Problémy	210
4.7.1.1	Filosofická antropologie	211
4.7.2	M. Scheler	211
4.7.3	A. Gehlen a H. Plessner	214
4.7.4	Další představitelé filosofické antropologie	216
4.7.5	Shrnutí (4.7)	218
4.8	Etika	219
4.8.1	Problémy	219
4.8.2	Povaha a členění etiky	220
4.9	Shrnutí (4)	222
5.	Filosofie dnes	223
5.1	Postmoderní filosofie	223
5.1.1	Problémy	223
5.1.2	Pluralita	225
5.1.3	Nová racionalita	227
5.2	Filosofie a proměny současnosti	228
6.	Přílohy	238
6.0	Čtyři kapitoly z české filosofie	238
6.1	Malá čítanka filosofických textů	242
6.2	Rejstřík	274
6.3	Základní doporučená literatura	277